NL

EUROPESE CENTRALE BANK

EUROSYSTEEM

ADVIES VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK

van 4 november 2009

inzake de rangorde van het voorrecht van de Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique

(CON/2009/90)

Inleiding en rechtsgrondslag

Op 21 september 2009 ontving de Europese Centrale Bank (ECB) een verzoek van het belgische Ministerie van Financiën om een advies inzake een wetsontwerp tot wijziging van onder meer de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België (NBB) (het wetsontwerp). Per brief gedateerd op 30 oktober 2009 stelde de Belgische Vice-Eerste Minister en Minister van Financiën de ECB op de hoogte van de beslissing van de Belgische regering bij het Belgische parlement een amendement in te dienen tot intrekking van artikel 89 van het wetsontwerp betreffende de pensioenleeftijd van de Gouverneur van de NBB. Gezien deze intrekking gaat het advies niet in op deze aangelegenheid.

De adviesbevoegdheid van de ECB is gebaseerd op artikel 105, lid 4 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en het derde, vijfde en zesde streepje van artikel 2, lid 1 van Beschikking 98/415/EG van de Raad van 29 juni 1998 betreffende de raadpleging van de Europese Centrale Bank door de nationale autoriteiten over ontwerpen van wettelijke bepalingen[1], aangezien het voorstel (a) een nationale centrale bank betreft; (b) betalings- en effectenafwikkelingssystemen; en (c) regels die van toepassing zijn op financiële instellingen voorzover deze een wezenlijke invloed uitoefenen op de stabiliteit van financiële instellingen en markten. Overeenkomstig de eerste volzin van artikel 17.5 van het Reglement van orde van de Europese Centrale Bank heeft de Raad van bestuur dit advies goedgekeurd.

1. Doel van het Voorstel

Het wetsontwerp betreft het aan NBB verstrekte voorrecht ten aanzien van alle effecten die de schuldenaar aanhoudt in een rekening bij de NBB of in haar effectenclearingstelsel als eigen tegoed ter dekking van vorderingen die voortkomen uit de kredietransacties van NBB[2]. De Wet van

1 PB L 189 van 3.7.1998, blz. 42.

2 Zie artikel 7 van de Wet van 22 februari 1998 die bepaalt dat de vorderingen van de NBB die voortkomen uit kredietransacties zijn bevoorrecht op alle effecten die de schuldenaar als eigen tegoed bij de Bank of bij haar effectenclearingstelsel op rekening heeft staan. Zie ECB Advies CON/2006/40; alle ECB-Adviezen worden op de website van de ECB gepubliceerd op www.ecb.europa.eu.

22 februari 1998 bepaalt momenteel dat dit voorrecht dezelfde rang heeft als het voorrecht van de pandhoudende schuldeiser. Het wetsontwerp bepaalt dat het voorrang heeft ten opzichte van de rechten die individuele rekeninghouders hebben verkregen, zulks uit hoofde van belgische wetten betreffende de immobilitsatie en dematerialisatie van effecten ten einde hen te beschermen tegen insolventie van financiële tussenpersonen middels welke zij de rekeningen aanhouden[3] [4]. Luidens de memorie van toelichting zou deze wijziging inhoudelijk geen nieuwe regel betekenen: het voorrecht van NBB, als voor andere voorrechten, berust op het bezit door NBB van de activa die voorwerp zijn van het voorrecht, hetgeen voortvloeit uit het crediteren van effecten naar een bij de NBB aangehouden rekening. Op basis van dat bezit zou het voorrecht van de NBB derhalve voorrang hebben ten opzichte van concurerende rechten van de bovengenoemde rekeninghouders die specifiek worden opgesomd in het wetsontwerp. In die zin zou het voorrecht van de NBB ten opzichte van de rechten van de overige crediteuren in het wetsontwerp om redenen van rechtszekerheid slechts de toepassing van algemene beginselen van effectenrecht bevestigen[5].

2. Rnagorde van het voorrecht van de NBB

2.1. Luidens artikel van de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank (de ESCB-statuten) dienen door de nationale centrale banken (NCB's) uitgevoerde krediettransacties te worden gedekt door toereikend onderpand. Bovendien dienen luidens Standaard 1 van de 'Standards for the Use of EU Securities Settlement Systems in ESCB Credit Operations' de rechten van de NCB's met betrekking tot in hun rekeningen in effectenclearingstelsels aangehouden effecten toereikend beschermd te zijn[6]. Dit beginsel is verder uitgewerkt in de 'Recommendations for Securities Settlement Systems' in november 2001 opgesteld door 'Committee on Payment and Settlement Systems (CPSS)' en de International Organization of Securities Commissions (IOSCO). Sectie 3.5 van de CPSS-IOSCO Recommendations bepaalt dat 'de vordering van het SSS … ten aanzien van het door een deelnemer aan het SSS verstrekte onderpand steeds voorrang dient te hebben ten aanzien van vorderingen van niet-systeem crediteuren van dergelijke deelnemers.' Oftewel, zoals Aanbeveling 1 van het ESCB-Comité van Europese Effectenregelgevers inzake het rechtskader bepaalt[7]: 'Een inadequaat kader of de onzekere toepassing ervan, kan voor systeemdeelnemers en hun klanten krediet- of liquiditeitrisico's veroorzaken, dan wel systeemrisico's voor financiële markten als geheel.'

---

3 Zie artikel 8, lid 3 van de Wet van 2 januari 1991 betreffende de markt van de effecten van de overheidsschuld en het monetair beleidsinstrumentarium, artikel 12, lid 4 en artikel 13, lid 4 van het Koninklijk Besluit nr. 62 betreffende de bewaargeving van vervangbare financiële instrumenten en de vereffening van transacties op deze instrumenten, gecoördineerd bij Koninklijk Besluit van 27 januari 2004, en artikel 471, lid 4 van het Wetboek van Vennootschappen**.**

4 Zie artikel 88 van het wetsontwerp.

5 Zie de memorie van toelichting, kanttekening bij artikel 88.

6 Zie aldus paragraaf 8 van ECB-Advies CON/2005/12 en sectie 1 ECB-Advies CON/2006/40.

7 Zie met name de kanttekeningen in sectie C.1 van deze Aanbeveling.

2.2. Gezien het bovenstaande verwelkomt de ECB het wetsontwerp, voor zover artikel 7, lid 2 van de Wet van 22 februari 1998 zou bepalen dat de bevoorrechte vordering, die gedekt is door het voorrecht van de NBB, voorrang heeft ten aanzien van de vorderingen van de schuldeisers van de tegenpartij, zulks op basis van van 8, lid 3 van de Wet van 2 januari 1991 betreffende de markt van de effecten van de overheidsschuld en het monetair beleidsinstrumentarium, artikel 12, lid 4 en artikel 13, lid 4 van het Koninklijk Besluit nr. 62 betreffende de bewaargeving van vervangbare financiële instrumenten en de vereffening van transacties op deze instrumenten. Deze wijziging zou bovendien de transparantie van risico's en van risicobeheersprocedures van door de NBB geëxploiteerde effectenclearingstelsels verbeteren (zie de Standaarden 5 en 6 van de 'User Standards'). Tenslotte in tijden van finaniciële crisis is het uitermate belangrijk dat de NCB's van het Eurosysteem zich van hun verplichtingen kunnen kwijten in een omgeving die streeft naar juridische deugdelijkheid en rechtszekerheid die strookt met internationale standaarden.

Dit Advies wordt op de website van de ECB gepubliceerd.

Gedaan te Frankfurt am Main, 4 november 2009.

[getekend]

De President van de ECB

Jean-Claude TRICHET